

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : แนวทางการพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางทหาร ภายใต้แนวคิดการปกครองบังคับบัญชา

โดย : พันเอก จินณมนัส รอดโพธิ์ทอง

อาจารย์ที่ปรึกษาเอกสารวิจัย : พันเอก

(เทพฤทธิ์ ภัคติกุล)

กรกฎาคม ๒๕๖๖

การปกครองบังคับบัญชาทางทหารนั้น เป็นหัวใจหลักทางการทหารที่ทำให้ภารกิจทางทหารนั้น เป็นไปอย่างเหมาะสมและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะภารกิจทางทหารที่สำคัญที่สุดนั้นคือภารกิจทางด้านความมั่นคงของประเทศ จึงจำเป็นต้องมีลำดับชั้นในการบังคับบัญชาเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาจำเป็นต้องปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาของตนให้เป็นไปตามแบบธรรมเนียมทหาร การปกครองบังคับบัญชาทหาร จึงครอบคลุมในทุกส่วนงานทางทหาร รวมถึงกระบวนการยุติธรรมทางทหารด้วย ซึ่งจะเห็นว่า กระบวนการยุติธรรมทางทหาร มีเรื่องของการปกครองบังคับบัญชาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งถือว่าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของทางทหาร ต่างจากของกระบวนการยุติธรรมของพลเรือน ทั้งนี้ประเด็นดังกล่าวนี้ จึงอาจเป็นเกิดเป็นประเด็นในสังคมที่ส่งผลให้มีการโต้แย้งของกระบวนการยุติธรรมทางทหารได้ ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาถึงแนวทางการพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางทหาร ภายใต้แนวคิดในการปกครองบังคับบัญชาทหาร เพื่อให้กระบวนการยุติธรรมทางทหารนั้นเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด โดยควบคู่ไปกับแนวคิดการปกครองบังคับบัญชาทหาร

งานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Approach) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในกระบวนการยุติธรรมทางทหารที่อยู่ภายใต้แนวคิดการปกครองบังคับบัญชา และเสนอแนะแนวทางในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางทหารภายใต้แนวคิดการปกครองบังคับบัญชาทหาร โดยการศึกษาเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล (In-depth interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๕ คน ซึ่งประกอบด้วย

อดีตเจ้ากรมพระธรรมนุญ อดีตรองเจ้ากรมพระธรรมนุญ ผู้อำนวยการกองอัยการศาลทหารกรุงเทพ และอัยการศาลทหารกรุงเทพ นายทหารพระธรรมนุญ ๑ และนายทหารพระธรรมนุญ ๒

ผลการวิจัยพบว่า ๑) สภาพปัญหาในกระบวนการยุติธรรมทางทหารที่อยู่ภายใต้แนวคิดการปกครองบังคับบัญชา ประกอบด้วย แนวคิดการปกครองบังคับบัญชาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรมทางทหาร ปัญหาของผู้บังคับบัญชาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรมทางทหาร ปัญหาของผู้ใต้บังคับบัญชาที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรมทางทหาร ความเป็นอิสระของกระบวนการยุติธรรมทางทหาร และกระบวนการยุติธรรมทางทหารภายใต้แนวคิดการปกครองบังคับบัญชา โดยแนวทางในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางทหารภายใต้แนวคิดการปกครองบังคับบัญชาทหาร ประกอบด้วย การปรับปรุงโครงสร้างอำนาจหน้าที่ของศาลทหาร การดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางทหาร โดยมีหลักนิติธรรมบนหลักการความเป็นอิสระของผู้พิพากษาหรือตุลาการทหาร รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐทุกประเภท โดยกฎหมาย และการปฏิบัติตามขั้นตอนและหลักเกณฑ์ภายใต้กรอบกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม อีกทั้งมีกระบวนการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ข้อเสนอแนะในสิ่งใหม่ และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ให้แก่ผู้บังคับบัญชา โดยที่กระบวนการยุติธรรมทางทหารภายใต้แนวคิดการปกครองการบังคับบัญชาต้องเป็นไปตามหลักนิติรัฐ หลักนิติธรรม และสอดคล้องกับบริบทของกระบวนการยุติธรรมทางทหาร พร้อมกับการกำหนดกรอบของการใช้ดุลพินิจให้เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กฎหมายกำหนดโดยเคร่งครัด อีกทั้งมีกระบวนการให้ความรู้ ความเข้าใจผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชาเกี่ยวกับข้อกฎหมาย ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ ขั้นตอนการควบคุมบังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนสิทธิอันพึงมี พึงได้รับ โดยผลที่ได้จากการวิจัย สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในกระบวนการยุติธรรมทางทหาร เพื่อยกระดับกระบวนการยุติธรรมทางทหารภายใต้แนวคิดการบังคับบัญชา

ABSTRACT

Title : The Development of the Process of Military Judgement Under the Chain of Command

By : Colonel Jinnamanas Rodphotong

Research Advisor : Colonel
(Teparit Bhakdikul)

July 2023

Military command is the core of the military. It makes military missions appropriate and effective, as the most important military mission is the national security mission. Therefore, there is a need for a hierarchy of command to be involved and governing authority is required. Commanders are required to govern their subordinates to be in accordance with military customs and military command, covering all sectors of the military, including the military justice process. The military justice process involves with governance as well. This is considered a unique identity of the military, which is different from that of civil justice, which becomes the concern of the researcher as it could be a questionable issue in society. The researcher therefore aims to study the approaches for the development of the military justice judgement under the chain of command to make the military justice process to be as effective as possible in conjunction with the concept of military command.

This research is a qualitative approach with the objective of studying the problems in the Military Judgement Under the Chain of Command and the ways to

develop the Military Judgement by researching documents (Documentary Research) and in-depth interviews with 5 key informants consisted of : Former Judge Advocate General, Former deputy Judge Advocate General , the Bangkok Military and staff of Judge Advocates.

The results of the research revealed that 1) Problems in the military judgement under the chain of command consisted of the problems of command and control that affected the military justice process. Commander issues and Subordinate issues are affecting the military justice process. Nevertheless, The main problems and the obstacles are also about the independence of the military justice process. 2) Guidelines for the development of the military judgement under the chain of military command comprises of the restructuring of the powers and duties of the military courts, adapting the judicial process which based on the rule of law together with the principle of independence of judges or military tribunals. Including examining the power of all types of government officials under the law and compliance with procedures and criteria under the legal and judicial framework are the biggest ways to develop. There is also a process to create knowledge, understanding, advising on new things and various changes to commanders. The military judgement under the chain of command must be based on the rule of law theory consistent with the context of the military justice process together with the determination of a framework for discretion in strict accordance with the procedures and methods prescribed by law. In addition, there is a process of educating commander's understanding and also the subordinates about laws, regulations, rules, procedures for controlling law enforcement as well as the rights that people should have been received by.

The results obtained from the research can be used as guidelines to enhance the military judgement under the chain of command